

Persbericht Papiaments en Nederlands

“De bok bepaalt de halve kudde” – workshop geitenhouderij

Twintig geïnteresseerde geitenhouders hebben afgelopen zaterdag de geitenworkshop van POP Bonaire bijgewoond. Edward Berben, oud-directeur van LVV, vertelde over management van de geiten en over lamsvleesproductie. Berben adviseert de kudde af te stemmen op de grootte van de kunuku en op de hoeveelheid beschikbaar veevoer. In deze droge tijden met weinig veevoer, is zijn aanbeveling om streng te selecteren en de beste dieren aan te houden. Dan houdt men een kleine kudde van gezonde dieren over, die men goed kan voeden. Uit de beste geiten komen de beste lammeren.

Lamsvlees van Bonaireaanse schapen en geiten is heerlijk mals en kan op de barbecue worden gegrild. Eind 2015 is een onderzoek gedaan naar de markt voor lamsvlees van geiten en schapen. Supermarkten, restaurants en geitenhouders zijn geïnterviewd. Uit het onderzoek blijkt dat er een markt is voor lokaal geproduceerd lamsvlees, maar dit lamsvlees moet wel een goede kwaliteit hebben: meer vlees op het bot. Berben zegt dat de bok de halve kudde bepaalt, als één boergoat bok de lokale geiten dekt, zullen alle lammeren groter worden en meer vlees geven. Lamsvlees heeft als voordeel voor de kunukero dat de geiten en schapen minder voer kosten omdat ze eerder kunnen worden geslacht en meer geld opleveren per kilo.

Volgens Berben is voor de snelle groei van de lammeren de kwaliteit van het veevoer van groot belang. Daarom voert POP Bonaire in samenwerking met LVV een veevoerproject uit. Er is een proefproject gestart met boeren die lamsvlees produceren met dit veevoer.

De deelnemers waren enthousiast over de inhoud van de workshop. Bij de rondvraag kwam naar voren dat men heel graag in de kunuku wil investeren en de veestapel wil verbeteren. Maar in de realiteit lopen alle kunukero's keihard tegen een groot probleem aan: geiten worden gestolen of doodgebeten door loslopende honden. Veel kunukero's zijn hierdoor gestopt met het houden van geiten en hebben hun kunuku verlaten.

Wil men het platteland economisch ontwikkelen, dan moet dit probleem worden aangepakt.

Vier jonge boeren gaan een plan van aanpak opstellen om een oplossing te vinden voor dit probleem. Men heeft POP Bonaire gevraagd hierbij te ondersteunen.

Op de foto Edward Berben en de deelnemers van de workshop.

“E chubatu ta mitar di bo krio” – tayer di krio di kabritu

Diasabra dia 23 di yanüari POP Bonaire a tene un tayer di krio di bestia ku binti partisipante. Edward Berben, eks direktor di LVV, a hasi un presentashon tokante di maneho di krio di kabritu i tambe produkshon di karni di lamchi di kabritu i karné. Su sugerensia tabata pa adaptá e kantidat di bestia na e grandura di e kunuku i tambe na e kantidat di kuminda disponibel. Ta bon pa selektá rigorosamente den e tempu di sekura i ku tiki kuminda di bestia aki i keda ku e mihó bestianan. Resultado ta ku ta keda ku un kantidat chikitu di bestia sano ku por keda alimentá mas fásil. For di e krio aki lo sali e lamchinan di mas mihó.

Karni di lamchi kriá na Bonaire ta hopi moli i ta bon pa barbekiú. Tabatin un enkuesta bou di diferente kriadó di kabritu, supermerkado i restorant na fin di 2015 pa determiná e merkado pa karni di lamchi. E resultado ta bisa ku tin un merkado pa karni produsí lokalmente, basta nan tin bon kalidat: más karni riba e wesu.

Segun sr. Berben e chubatu ta hasi e diferensia den e produkshon p.e. un chubatu di e rasa Boergoat por pone e kabritunan krioyo haña lamchinan más grandi ku más karni. E bentaha pa e kunukero ta ku e preis pa e karni di kalidat aki ta mas haltu i tambe e gastunan di kuminda lo ta mas abou.

Sr. Berben ta sigui bisa ku e kalidat di kuminda di bestia ta importante pa e kresementu rápido di lamchi. Pa e motibu aki POP Bonaire den koperashon ku LVV ta realisá un proyekto pa kuminda di bestia i tin un proyekto di prueba huntu ku algun kriadó di lamchi.

E partisipantenan tabata entusiasamá tokante e kontenido di e tayer. Den e turno liber a bini dilanti ku tin hopi interes pa invertí den kunuku i mehorá e kalidat di e bestianan. Sinembargo e realidat ta ku e kunukeronan tin e siguiente problema ku ta impedí ehekushon di nan plan: hopi ladronisia di kabritu i tambe masakre dor di kachonan. Esaki a pone ku hopi kunukero a stòp di kria kabritu i bandoná nan kunuku. Si nos (lesa Boneiru) ke desaroyá e area di kunuku i trese e aktividat ekonómiko bèk, e problema aki tin ku keda resolvé. Ta p’esei tin kuater kunukero hoben huntu ku POP Bonaire ta bai traha riba un plan pa bini ku un solushon.

Riba e potrèt por mira e partisipantenan huntu ku Sr. Berben.